

EHUren GrAL JARRAIBIDE ETIKOAK

GrAL-ak gizakiekin, haien datuekin eta laginekin, animaliekin edo agente biologikoekin edo organismo modifikatuekin ikerketa-jardueraren bat eskatzen badu, ikasleak lan akademikoetarako indarrean dauden jarraibide etiko espezifikokoak bete beharko ditu. Jarraibide horiek UPV/EHUko Ikerketa eta Irakaskuntzako Etika Batzordearen webgunean daude eskuragarri. Tutorea arduratuko da egoera hori identifikatzeaz eta ikasleak horiek betetzen dituela zaintzeaz.

Izaki bizidunek parte hartzen duten Gradu Amaierako Lan guztiek, edo haien datuen eta laginen erabilerak, etika-batzordearen oniritzia jaso beharko dute. Ikerketa-materialaren arabera, honako hauek dira UPV/EHUko etika-batzordeak: CEISH (Gizakiekin, haien laginekin eta datuekin lotutako Ikerketetarako Etika Batzordea), CEEA (Animalien Esperimentaziorako Etika Batzordea) eta CEIAB (Agente Biologikoekin eta OMGrekin Ikerketetarako Etika Batzordea).

Horretarako, 3 aukera daude:

AUKERAK

1. **Metodo laburtua.** Ikasleak Ziurtagiri Etikoa eskatzeko inprimakia bete beharko du, web-orrian dagoena (<https://www.ehu.eus/es/web/forms/shared/-/form/45511960>). Bertan, egingo den ikerketaren edo datu-bilketaren laburpena aurkeztuko da, eta puntu hauek bermatuko dira:
 - a. Anonimotasuna. Jasotako datu guztiak anonimoak izango dira.
 - b. Zeharkako erreklutamendua. Ikasleak ezin izango ditu datuak zuzenean jaso. Beste bitarteko baten bidez egin beharko du (elkartea, ikastetxea, ikastetxeko zuzendaria...), eta hark bidaliko dizkio galdetegiak edo datuak, jaso eta anonimizatu ondoren.

Gainera, datuak biltzeko erabiliko den galdetegia eta bilketa horren tutorearen oniritzia erantsiko dira.

Aukera honetan, etikako batzordeak balorazioa egingo du astebeteko epean, gutxi gorabehera, eta lana egiteko **ziurtagiri etikoa** emango du.

2. **Ikerketa-taldea, etika-batzordearen oniritziarekin.** Ikasleak bere GrAL-a etika-batzorde aldekoa duen ikerketa-talde baten esparruan egiten badu eta datu horiek bere lanean erabiliko baditu, proiektuaren IP-ak batzordeari jakinarazi beharko dio ikasle hori etika-proiektuan sartu dela.

Hau izango da animaliekin lan egin behar duten edo agente biologikoak eta OGM manipulatu behar dituzten GrAL-en agertoki bakarra. Kasu hauetan, ikasleak ziurtagiri etikoa eskatzeko inprimakia beteko du (<https://www.ehu.eus/es/web/forms/shared/-/form/45511960>) eta honako dokumentazioa erantsiko du:

- a. Proiektuaren arduradunaren gutuna, dagokion batzordeak aldeztutako aurretik aldekoa dela ebaluatuta.
- b. Tutoreak ontzat ematea ikasleak bidaltzen duen dokumentazioa.

3. **Gizakiengan ondorio etiko garrantzitsuak dituen ikerketa.** Ikasleak GrAL-an egin daitekeen ikerketa-proiektua aurkeztu beharko dio etika-batzordeari, CEID formularioak aplikazioaren bidez, lan hori zuzentzen duen pertsonak gainbegiratuta.

Kasu horretan, ikasleak dokumentu hauek aurkeztu beharko ditu:

- a) Proiektuaren memoria (M10)
- b) Zentruaren baimen-agiriaren eredua.
- c) Datuen tratamendu baten adierazpena.
- d) Baimen informatuaren dokumentuaren eredua.
- e) Datuak biltzeko galdetegiak edo formularioak
- f) GrAL-eko zuzendariaren oniritzia.

Laburpen-dokumentu hau "Inplikazio etikoak tutoretzapeko ikerketa-jardueretan: gomendioen dokumentua" izeneko Etika Batzordeak egindako dokumentu ofizialean oinarrituta egin da. Dokumentu hori esteka honetan dago:

<https://www.ehu.eus/eu/web/ceid/comite-de-etica-para-lasa-ikerketa-con-seres-humanos-ceish/aspectos-practicos-preguntas-frecuentes>